

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Fényes L.*

Cím: *Egy hajó- és három vagonra-
komány*

Forrás: *Az Est*

Bp.

1915 VII. 2

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

Egy hajó- és három vagonrakomány

A főváros gazdálkodása

— *Az Est* tudósítása —

Van itt, ebben az országban és a monarchiában minden, bővében. Az entente kiéheztetési politikája éppen úgy mint Németországban, itt is teljes csődöt mondott. És a most következő gazdasági esztendőre, ez csak természetes, még jobban fogunk állani. Sokkal jobb a termés. És az egyetlen veszedelem lehetőségétől nem kell tartanunk. Budapest székesfőváros vezetőségének hazafiassága biztosít bennünket arról, hogy nem fogják az entente szolgálatába állítani képességüket. Ők, mint szakemberok, egyedül ők lennének képesek egy nagyszabású kiéheztetési politikát csinálni, de mondom, hazafias érzésük biztosít arról, hogy ez irányú képességeiket nem fogják az ententenak felajánlani.

Hogy milyen szakmunkát képesek végezni, arról egy ma éjszakai kirándulással győzőm meg önöket, a kik mindvégig abban a hitben

voltak, hogy talán mert valamiből kevés van, csak azért nagy az ára az élelmicikkeknek. Ellenkezőleg: azért drága, mert tulsok van. Nem hiszik? Vegyék a kabátjukat, kalapjukat — hölgyek a cekkert és az új kalapot hagyják otthon — és méltóan csatlakozni.

A három vasuti teherkocsik

A központi nagy vásárcsarnok vaskapuja már régen csukva és néma sötétség tátong az önök harcerein, elmegyünk mellettük, befordulunk a nagy épület oldalán a Sóház-utcába. Átmegyünk a csirkepiac kukorékoló csöndjében, a sinektől barázdált kirakodóhoz, az ugynevezett kis vásárcsarnokhoz, ennek is zárva most a vaskapuja. De ácsorgó embereket találunk, egy asszonyt is, *Schwarz* Samunét, a kinek joga van bemenni. Kérjük meg őt, vezessen be.

— Nagysádnak joga van bemenni?

— Elég tritgeldet fizettem.

— ...?

— A mit most kihordanak, az mind az enyém.

— Ugyan, ne tessék ilyet beszélni. A főváros hozatott vidékről a közönségnek zöldséget, ezt közvetlenül méreti ki a fővárosi élelmiszerfiókokkal.

— *Én vettem meg.* — mondja *Schwarz*né asszony — *két fillérjével kilóját.*

— Kedves ténsasszony, édes nagysád, ne tessék tréfálni.

— *Én? Én, mint cégnő tréfálok?* Dehogy tréfálok. *Zwei kron per métercentner. Tessék bejönni. Ha tetszik, átadom az urnak, a menyeyiért vettem. Az egészet.*

Csodálkozva, hogy ime, a kereskedelembe is hogyan viccelnek, hogy két fillérért lehet egy kiló zöldbabot kapni, beléptem a vaskapun. Tessék vigyázni, sötét van, a sinekben meg ne tessék botolni.

A kis zseblámpa barna halmokra világít reá. A barna halmok egész sánctáborokban uralják a sinek közti területet, három vasuti teherkocsi körül. A vasuti kocsik száma: 54466, 59775, 98606. Rajta van a ragcédula: *Ujvidék—Budapest, vásárcsarnok.*

Köröskörül a barna halmok gőzölgnek. Savanyu füst száll belőlük,

ha gazdaságban tetszetek kint lenni: az ökröknek szokták a csalamádét ilyen savanyura bevermelni. Minden halomban tíz zsák van, egy zsák ötven kiló. Van 70 ilyen zsákhalom.

— Mi van ezekben a zsákokban?

— *Zöldbab. Viasz-bab.*

— Már megint viccelnek?

Egy kis penicilus kerül elő a kötény alatti pénzes zacskóból, egy nyisszantás a zsák száján: *kiömlik belőle a rothadt zöldbab*, folyik a leve, az egész «kis vásárcsarnok» területe zöldbablében uszik. Egyik zsák a másik után, a melyiket fölnyitjuk: önti magából a barnára gőzölt zöldbabot, ha megfogom a zsákokat, érzem a babhüvely formáját, forró minden zsák, minden zsákhalom aljából csurog a zöldbab leve.

A jó üzlet

— Mi történik itt?

— A főváros reggel *Schwarz*nének eladta 2 fillérjével. *Schwarz*né ki is fizette, de nem veszi át, már nem tud válogatni belőle. Ha átvenné, neki kellene kiszállítani a szemét-telepre. Így meg a főváros költsége.

— A főváros mennyiért vette Ujvidéken ezt a zöldbabot?

— *Negyvenhat fillérjével kilóját.* És a szállítási költség mázsánkint négy korona, a provízió két korona, zsák mázsánkint öt korona. Ez tizenegy korona és negyvenhat korona mázsánkint a bab, *került tehát összesen métermázsánkint ötvenhét koronába. És az itteni kirakodás és most a szemételepre fuvarozás! Kapott ellenben mázsánkint két koronát,* ennek a szegény asszonynak a pénzesiratja.

— Ki vette Ujvidéken ezt a babot?

— Ujvidéken és környékén a főváros megbizottai, mázsánkint 2 korona provízióval.

— Kik a megbizottak?

— *A Magyar Élelmiszer Szállítási Részvénytársaság, főalkalmazottja Grósz Sándor. És közvetlen a főváros egyik alkalmazottja, Schönwald Gyula. Ezek aztán felhajtókkal dolgoznak.*

A felhajtók *Drozdikné szikvizgyáros, Zeiger Samu ügynök. Kovács*

Bálint seprőgyáros, Andreas Sze-
csőszki, egy Mihajlovičs nevű szerb és még a helyi ügynökök. Nekik az az érdekük, hogy minél többet vegyenek, hiszen annál több a provízió. Hát vettek és vettek bármi áron. Azáltal, hogy tömegesen megjelentek Ujvidéken és környékén: felhajtották az árakat, mikor pedig már, az idény előrehaladtával, napról-napra olcsóbbodni kellett volna.

Nézzük meg a szállítólevelet: a három vagon zöldbabot — kétszázhetven métermázsa — berakták a kocsikba pénteken, tehát legalább szerdán, csütörtökön vásárolták, összeszorított zsákokban. A vasut jól dolgozott, a katonaság nem akadályozta, szombaton reggel itt volt a három vagon zöldbab. De az előbbi hozatalokból is sokat kellett szemétre fuvarozni, azért hozzá sem nyultak. Szombaton, vasárnap a zsákokkal fojtott vagonokban ott fülledt

a szép zöldbab, vajbab egész máig. Ma aztán eladták Schwarcznénak, mázsáját két koronájával, hogy válgasson belőle. De mire válogásra került volna a sor, már a vagonokból csurgott a gőzölgő bab leve, hát Schwarczné inkább megfizette az 540 koronát és nem szaporította a kárát a hiábavaló válogatás munkaköltségével.

— Máskor is fordult már ez elő?

— Két hete vásárol a főváros, már ötödizben. Most is lent áll egy hajórakomány a Dunán.

Egy hajó zöldség

Menjünk le a Dunához. Az Elevátorhoz közel, ott áll a *Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság* 681. számú uszályhajója. Nagyon sikos a fedélzet a csurgó zöldség levétől. *Zöldbab 375 métermázsa és burgonya 300 métermázsa gőzölgő a hajón.* És egy kevés — pár mázsa — kápotz'a. Az ám csak a csuszós ilyen szabadon dinstelt állapotban!

Ezt a hajót Ujvidékről szerdán, június 23-án indították el. A szedés, vásárlás, berakodás legalább három nap. Június 20-ika óta tehát zsákba fojtva, egymásra halmozva áll a hétszáz métermázsa zöldbab és új burgonya. Megérkezett a hajó 25-én este. Azóta is ott áll a rakomány, összezúfolva. Forrók a zsákok, ha a burgonyához hozzányulok, valamilyik oldalán beszalad a kezem a szép új krumplibá. Ma már sokat fuvaroztak belőle el a szentlőrinci szemételepre. (Legalább miért nem a sertéseknek?) A burgonya métermázsáját Ujvidéken 16 koronájával vették, holott, a míg a főváros küldöttei meg nem jelentek az ujvidéki piacon, 10 korona volt. A 16 korona loco-árhoz jön métermázsánkint a provízió, a zsák, a szállítás 11 koronája.

Mikor tegnap látták, hogy a krumpli is rothadni kezd, a javát el-

adták *Buxbaum Samunak (Mátyás-utca 9.) kilenc koronájával. Százötven mázsát adtak el neki 9 koronájával,*

a fővárosnak 16 + 11, azaz 27 koronájába került mázsánkint. A hajó babjából meg *Löbl Aladár* vett 500 zacskó vajbabot, *kilóját öt fillérért*, a miért a főváros 46 fillért fizetett. És a többi költség, a mi volt vele, a provízió, a szállítás. A vászonzacskó maga kerül a fővárosnak 24 fillérébe. Egy zacskóba öt kiló bab megy. Az ötkilós zacskó volt 24 fillér, az öt kiló bab került: ötször 46 fillérbe, ehhez 24 fillér a zacskó ára, összesen tehát 2 korona 54 fillérbe és a fővá-

ros kapott érte csomagonként 25 fillért. Ugyebár jó üzlet?

A babot és burgonyát hajnalban kezdték a szemételepre hordani. A mint vissza, átjövünk a vásárcsarnok háta mögötti téren, új raktárhelyiséget méltóztatnak látni. Ott bent, a lécek közt, ott is rothadt a zöldbab. Az ügynökök sok províziót kaphattak, a szemételep jó drága trágyát kap, telik a főváros kasszájából.

Fényes László.